

Hva er egentlig et menneske – undervisningsopplegg

Et opplegg om det kristne menneskesynet.

Menneskesynet er et sentralt tema i kristen tro. Hva vi mener om menneskets grunnleggende identitet og verdi har stor betydning både for troslæren og etikken. Følgende undervisningsopplegg aktualiserer og illustrerer det kristne menneskesynet.

Mål for timen

Kunnskapsmål:

- Forståelse av reklamens fortellinger om det gode liv.
- Forståelse av det kristne menneskesynets innhold og konsekvenser
- Forståelse av hvorfor William Wilberforce kjempet mot slaveriet (historisk eksempel)

Holdningsmål:

- Respekt for det Bibelen/kristen tro lærer om mennesket.
- Innlevelse i hvordan det kristne menneskesynet kan inspirere til innsats for andre

Plassering i fagplanen:

- Troslære i studieforberevende (VG2)
- Troslære i yrkesforberegende (VG1)

Nøkkelspørsmål:

- Hva er egentlig et menneske – i følge kristen tro?

Materiell:

- Eksempel fra reklame – bruk gjerne aktuelle dagsaviser
- Eksempel fra TV-reklame – kan alternativt brukes
- Scene fra *Amazing Grace* (nedlastet som fritt tilgjengelig fra offisiell nettside. Du finner filmklippene i lenger nede i opplegget.)

Anbefaling: *Bruk en dobbelttime på dette opplegget, evt. del det opp i to enkelttimer.*

Innledning:

Menneskesyn i mediemangfoldet

Mediene omgir oss med ulike budskap om mennesket. Vi møter de mange fortellingene om det gode liv i nyhetsmediene, i underholdningsmediene og ikke minst i reklamen.

Aktualisering

Bruk ett, to eller flere aktuelle eksempler fra reklame (fra avis og/eller fra fjernsyn) om hva som synes å gi mennesker verdi, lykke og mening:

- å eie den nye teknologien ...
- å eie de nye klærne ...
- å reise til et nytt feriemål ...

- å vinne i spill ...

Bak disse ulike fortellingene i reklamen ligger ulike syn på mennesket – som igjen gjenspeiler forskjellige livssyn.

Vi finner altså spor av livssyn i mediemangfoldet, enten det er i reklame, som her, i nyhetsmediene eller i underholdningsmediene. I dette mangfoldet er også det kristne livssynet representert.

Et tydelig eksempel på det fra populærkulturen de siste årene, er Narnia-filmene *Løven, heksa og klesskapet* og *Prins Caspian*. Menneskesynet som kommer fram i Narnia-fortellingene, er klart forankret i kristen tro. Særlig tydelig møter vi det i følgende uttalelse av løven Aslan (som jo på mange måter symboliserer Jesus i disse fortellingene):

Nøkkelsitat:

'Dere kommer fra Adam og Eva', sa Aslan.

*'Og det er både ærefyllt nok til å løfte hodet til den fattigste tiggeren,
og skam nok til bøye skuldrene hos den største keiseren på jord'*

(fra *Prins Caspian*)

Samtal med klassen om hva dette utsagnet av Aslan sier om hvem – og hvordan – mennesket er.

Hoveddel:

Det kristne menneskesynet – hva er det?

Med det innledende Aslan-sitatet som utgangspunkt skal vi i dette

undervisningsopplegget peke på fire sentrale aspekter ved det kristne menneskesynet:

- menneskets storhet
- menneskets problem
- menneskets løsning
- menneskets håp

1. Mennesket - storheten

Ifølge kristen tro er mennesket skapt av den personlige, treenige Gud. Menneskets personlighet gjenspeiler Skaperen.

Hvert menneske har unik verdi og alle mennesker har lik verdi. Selv den minste har uendelig verdi: "... *that is honour enough to erect the head of the poorest beggar...*"

Vi mennesker er skapt med ansvar overfor Gud. Mennesket er satt til å forvalte egne evner, forholdet til sin neste og jordens ressurser.

Aktuelt bibelord:

- "Med [tungen] lovpriser vi vår Herre og Far, og med den forbanner vi menneskene som er skapt i Guds bilde." (Jak 3,9)

Til samtale:

- Hva betyr Bibelens undervisning om "menneskets storhet" for vårt selvbilde og vår selvfølelse? Hva betyr det for vår verdsettelse av andre mennesker og for vår innsats til beste for deres aktuelle behov?

2. Mennesket - problemet

Ifølge kristen tro har mennesket et grunnleggende problem. Vi er nemlig syndere – som har gjort opprør mot Gud, handlet galt mot vår neste og misbrukt jordens ressurser.

Det faktum at mennesket er en synder understreker faktisk både menneskets verdi og menneskets ansvar. Gud tar nemlig våre tanker, ord og handlinger på alvor. Han behandler oss som ansvarlige personer ...

Syndens faktum gjelder alle, uansett samfunnsposisjon, egne evner eller gode intensjoner. Dette skulle gjøre oss ydmyke: det er "... *shame enough to bow the shoulders of the greatest emperor in earth ...*"

Aktuelt bibelord:

"Synden kom inn i verden på grunn av ett menneske, og med synden kom døden. Og slik rammet døden alle mennesker, fordi alle syndet." (Rom 5,12)

Til samtale:

- Hva betyr Bibelens undervisning om synden som "menneskets problem" for vårt syn på oss selv og andre mennesker?

3. Mennesket - løsningen

Ifølge kristen tro makter vi mennesker ikke å løse vårt eget problem. Men Gud makter det...

Bibelens store budskap er at Gud sendte sin egen Sønn til vår redning fra synd og skyld – fordi Han elsker oss. Dette viser at vår verdi som mennesker både er forankret i Guds skaperhandling og Guds frelseshandling. Med andre ord: Vi er verdifulle fordi Gud både har skapt oss og kjøpt oss ...

På korset ser vi hvor mye vi er verd – i Guds øyne. Gud viser sin uendelige kjærlighet til oss ved at Guds egen Sønn dør i vårt sted.

Derfor taler Bibelen om Guds nåde – det er Guds fortjeneste at vi kan bli reddet fra synd, skyld og død.

Aktuelt bibelord:

- "Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere." (Rom 5,8)

Til samtale:

- Hva betyr Bibelens undervisning om Jesus Kristus som "menneskets løsning" for vårt syn på livet og døden?

4. Mennesket - håpet

Ifølge kristen tro var Jesu oppstandelse begynnelsen på noe helt nytt. Døden har ikke lenger siste ord.

Det var umulig selv for Jesus å stå opp fra de døde. Men det var ikke umulig for vår himmelske Fader å oppreise Jesus fra de døde...

Den tomme graven viser at noe radikalt nytt er skjedd. Derfor har livet (ifølge Bibelen) fått en dypere mening og vi har fått et levende håp i møte med døden. Derfor er det Gud kan gi løfte om at han engang skal nyskape hele universet ...

Aktuelt bibelord:

- "Men etter Guds løfte venter vi på en ny himmel og en ny jord, hvor rettferdighet bor." (2 Pet 3,13)

Til samtale:

- Hva betyr Bibelens undervisning om den totalt fornyede himmel og jord for vår tro på fremtiden?

Til avrundning og avsluttende refleksjon:

Det kristne menneskesynet – verdt å kjempe for?

Vi skal avslutte dette undervisningsopplegget med å vise en scene fra filmen *Amazing Grace* (2007).

Denne filmen beskriver den engelske kristne politikeren William Wilberforce sin kamp mot slavehandelen. Gjennom slavehandelen ble medmennesker krenket på det aller dypeste. Men slavehandelen var viktig økonomisk sett, ikke minst for det britiske imperiet.

Wilberforce førte kampen mot slavehandelen med stor utholdenhet flere tiår – helt fram til seieren i engelske underhuset i 1807.

Scenen vi skal se, viser hvordan alt begynte... Vi møter Wilberforce etter at han er blitt personlig kristen, og han lurer nå på om han heller bør bli forkynner enn politiker. Under et middagsselskap hjemme hos blir Wilberforce utfordret både av en frigitt slave og av utsagnet fra en annen gjest. Legg merke til dialogen!

Scenen vises:

Filmklippet i Windows Live Media

Filmklippet i QuickTime-player

(Filmklippene kan også lastes ned gratis på din egen pc her.)

Få elevene til å gjenfortelle...:

- hva den frigitte slaven sa – om Guds bilde og menneskers merke.
- hva den kvinnelige middagsgjesten sa – i møte med Wilberforce sin tanke om at valget sto mellom å tjene Gud og å fortsette som politiker. (Hennes utfordrende kommentar er: "We humbly suggest you can do both")

Hva sier egentlig denne scenen om det kristne menneskesynet? Og hva sier her om kampen for det kristne menneskesynet?

Til samtale:

- Hvorfor gikk Wilberforce inn i kampen mot slavehandelen? Hvilken betydning hadde det kristne menneskesynet for ham?
- Hvordan kan vi kjempe for det kristne menneskesynet i vår tid? Hvilke er de viktigste og vanskeligste utfordringene vi møter i dag?

Fordypningsressurser for læreren:

Om kristen tro og livets mening:

- "Hancock and the escape from nihilism" (Pollard on Film)

Om det kristne menneskesynet:

- William Lane Craig: "The Absurdity of Life without God?"

Om aktuell livssynsdebatt, filmen Amazing Grace og politikeren William Wilberforce

- Peter S Williams: "Amazing Grace" (Damaris UK)

